

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Інститут біології, хімії та біоресурсів

Кафедра агротехнологій та ґрунтознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Топографія ґрунтового покриву з основами геоморфології

обов'язкова

Освітньо-професійна програма	<i>Технології виробництва та агроменеджмент</i>
Спеціальність 201	<i>Агрономія</i>
Галузь знань	<i>20 Аграрні науки та продовольство</i>
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський)</i>
Місце підготовки фахівців	<i>Інститут біології, хімії та біоресурсів</i>
Мова навчання	<i>українська</i>
Розробник:	<i>доцент, д.б.н. Черлінка В.Р.</i>
Профайл викладача	http://ibhb.chnu.edu.ua/profile/user/92
Контактний тел.	+38 0372 584-740
E-mail:	v.cherlinka@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	http://e-learning.ibhb.chnu.edu.ua/course/view.php?id=464
Консультації	Онлайн-консультації: вівторок 14.40 – 16.00 Очні консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Топографія ґрунтового покриву з основами геоморфології» – це інтегрована дисципліна яка узагальнює наукову інформацію з топографії та геоморфології для формування у слухачів курсу розуміння залежностей і закономірностей просторового поширення ґрунтових відмін відносно структурних одиниць ландшафтів.

2. Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів з теоретичними основами топографічних і картографічних досліджень та навчити користуватися планами місцевості, топографічними картами і картографічними творами; висвітлення та засвоєння питань геоморфологічної будови Землі та методів її вивчення, ознайомлення із основними ознаками генетичних типів рельєфу; вивчення зовнішнього вигляду рельєфу Землі, його походження, вік та динаміку, ендегенні та екзогенні геоморфологічні процеси, їх прояв у земній корі, історію формування сучасного рельєфу.

3. Завдання – навчити студентів користуватися топографічними картами і планами, картографічною інформацією; сформувані розуміння основних чинників рельєфоутворення та форм рельєфу (геотектур, морфоструктур, морфоскульптур), висвітлити питання внутрішньої будови Землі та методів її вивчення; ознайомити із ендегенними та екзогенними процесами, їх рушійними силами, результатами та наслідками; головними поняттями стратиграфії та геохронології, будови земної кори та її речовинного складу та їх впливом на формування ґрунтового покриву планети.

4. Пререквізити. Дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: фізика, географія, геометрія, математика.

5. Результати навчання В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- картографічні способи зображення явищ на різних типах карт, класифікацію карт і атласів;
- правильно використовувати топографічні, загальногеографічні і тематичні карти;
- освоїти прийоми аналізу картографічного матеріалу;
- розбиратися в картографічних проекціях, видах спотворень, властивим різним проекціям і характером їх розподілу в межах території що картографується;
- елементи, форми і типи рельєфу, класифікації рельєфу;
- загальні закономірності будови рельєфу Землі та історію його розвитку;
- чинники і процеси геоморфогенезу, їх класифікації та роль у рельєфоутворенні та ґрунтоутворенні;
- методи геоморфологічних ґрунтознавчих досліджень

вміти:

- „читати” рельєф за картами (геоморфологічними, топографічними, фізичними);
- проводити морфографічний і морфометричний аналізи рельєфу у камеральних умовах (на основі картографічних матеріалів, фотографій, аеро- та космознімків тощо);
- давати загальну орографічну характеристику території;
- будувати й аналізувати геолого-геоморфологічні профілі, стратиграфічні розрізи, геоморфологічні та ґрунтові карти.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Система застосування добрив»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	1	4,5	135	2	15			45	75		іспит
Заочна												

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	ср
Змістовий модуль 1					
Основні поняття топографії	9	1			8
Математичні елементи топографічних карт та їх геодезична основа	9	1			8
Географічна основа топографічних карт	9	1			8
Математична основа географічних карт	10	2			8

Класифікація картографічних проєкцій	10	2			8
Тематичні карти	10	2			8
Масштаби топографічних карт	4			4	
Вимірювання відстаней за топографічними картами	4			4	
Вимірювання площ за топографічною картою	4			4	
Географічні й прямокутні координати	6			6	
Номенклатура листів карти	6			6	
Разом за змістовим модулем 1	81	9		24	48
Змістовий модуль 2					
Об'єкт і предмет геоморфології	7	1			6
Загальна характеристика рельєфу	7	1			6
Фактори рельєфоутворення	7	1			6
Тектонічні рухи та екзогенні форми рельєфу	7	1			6
Основні напрями теоретичної і прикладної геоморфології	5	2			3
Кути напрямків	4			4	
Зображення рельєфу горизонталями	4			4	
Розв'язування задач за топографічною картою з горизонталями.	4			4	
Проведення меж водозбірної площі та площі затоплення за топографічною картою	5			5	
Визначення кількісних характеристик за топографічною картою	4			4	
Разом за змістовим модулем 2	54	6		21	27

3.2.1. Темати лабораторних занять

№	Назва теми
1	Масштаби топографічних карт
2	Вимірювання відстаней за топографічними картами
3	Вимірювання площ за топографічною картою
4	Географічні й прямокутні координати
5	Номенклатура листів карти
6	Кути напрямків
7	Зображення рельєфу горизонталями
8	Розв'язування задач за топографічною картою з горизонталями.
9	Проведення меж водозбірної площі та площі затоплення за топографічною картою
10	Визначення кількісних характеристик за топографічною картою

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

Не передбачено навчальним планом

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Основні поняття топографії
2	Математичні елементи топографічних карт та їх геодезична основа
3	Географічна основа топографічних карт
4	Математична основа географічних карт
5	Класифікація картографічних проєкцій
6	Тематичні карти
7	Об'єкт і предмет геоморфології
8	Загальна характеристика рельєфу
9	Фактори рельєфоутворення
10	Тектонічні рухи та екзогенні форми рельєфу
11	Основні напрями теоретичної і прикладної геоморфології

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, лабораторна робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Підсумковий ЗМ1	Сума по ЗМ1
Змістовий модуль 1												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	15	40
1	1	1	1	1	1	3	4	4	4	4		

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Підсумковий ЗМ2	Сума по ЗМ2
Змістовий модуль 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	15	40
1	1	1	1	1	4	4	4	4	4		

ЗМ1	ЗМ2	Підсумковий екзаменаційний модуль	Сума
40	40	20	100

T1, T2 ... T_{np} – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	дуже добре
70 – 79	C	добре
60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	достатньо
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Дмитрук Ю.М. Цифрові моделі рельєфу в ґрунтознавстві / Ю.М.Дмитрук, В.Р. Черлінка. – Навчальний посібник. – Чернівці: ЧНУ, 2015. – 140 с.
2. Смага І.С., Черлінка В.Р. Землеробство з основами охорони ґрунтів та ерозії [Текст]: навчальний посібник. Частина 2. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 80 с.
3. Дмитрук Ю.М. Морфологія рельєфу та його цифрова модель / Ю.М.Дмитрук, В.Р. Черлінка. – Навчальний посібник. – Чернівці: ЧНУ, 2015. – 80 с.
4. Дмитрук Ю.М. Моделі водної ерозії ґрунтів / Ю.М.Дмитрук, В.Р. Черлінка. – Навчальний посібник. – Чернівці: ЧНУ, 2015. – 60 с.
5. Черлінка В. Р. Геоінформаційні системи в картографуванні ґрунтового покриву / В.Р.Черлінка, Ю.М.Дмитрук. – Навчальний посібник. – Частина 1. – Чернівці: ЧНУ, 2018. – 100 с.

5.2. Допоміжна

1. К.М. Матусевич Основи топографії: Посібник. - Рівне, 2002. - 164с.

2. Картографія з основами топографії. Частина І. Топографія: Навчальний посібник для студентів географічних спеціальностей педагогічних університетів І Укладачі: Хаєцький Г.С., Стефанков Л.І. - Вінниця, ВДПУ, 2014. - 132 с.
3. Канівець В. І., Пархоменко М. М. Загальна і четвертинна геологія та
4. геоморфологія: навч. посіб. для студ. спец. 6.090101 «Агрономія» / В. І. Канівець, М. М. Пархоменко. – Чернігів: Десна Поліграф, 2015. – 80 с.: іл.
5. Мащенко О.М. Геоморфологія. Ч.1. Рельєфоутворення: навч.посіб. для студ. спец.
6. «Географія». – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2015. - 53 с.
7. Мащенко О.М. Геоморфологія. Ч.2. Зональні типи морфоскульптур суходолу:
8. навч.посіб. для студ. спец. «Географія». – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2016. - 32 с.

6. Інформаційні ресурси

1. <http://www.esri.com/industries/cadastr/index.html>
2. <http://grid.ecoinfo.ru/webint/start.htm>
3. <http://www.grid.unep.ch>
4. <http://www.spatial.maine.edu>
5. <http://www.fig.net>
6. <http://www.qgis.org/>
7. <http://grass.osgeo.org/>